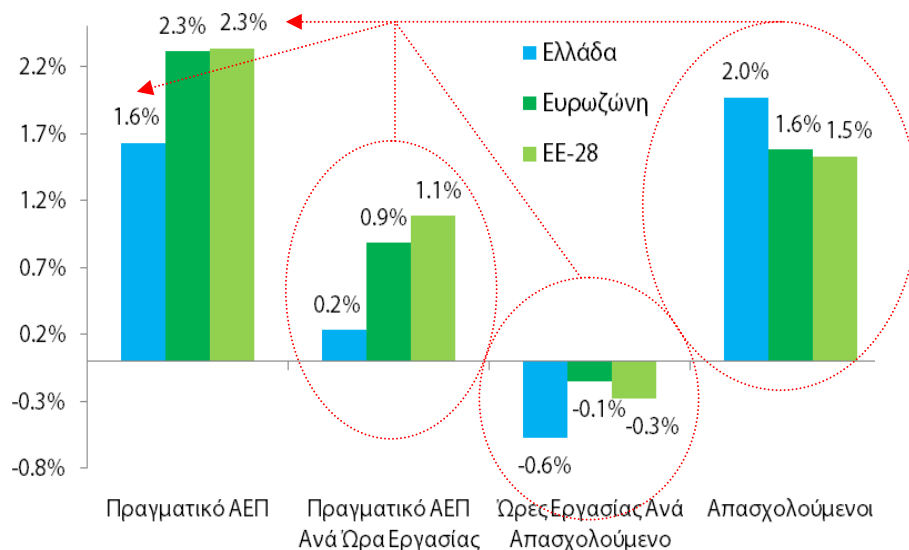

Δρ. Στυλιανός Γ. Γώγος
 Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr

Ανάγκη για ταχύτερο ρυθμό αύξησης της παραγωγικότητας της εργασίας

Ως γνωστόν το 2^ο τρίμηνο 2018 αποτέλεσε το 6^ο στη σειρά με θετικό ρυθμό μεγέθυνσης για την ελληνική οικονομία σε ετήσια και σε τριμηνιαία βάση. Πιο συγκεκριμένα από την αρχή του 1^{ου} τριμήνου 2017 μέχρι και το τέλος του 2^{ου} τριμήνου 2018 (2017Q1-2018Q2) ο μέσος ετήσιος ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης στην Ελλάδα, ήτοι η μέση ετήσια ποσοστιαία μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ, διαμορφώθηκε στο 1,6%. Ποια ήταν η αντίστοιχη μακροοικονομική επίδοση των υπολοίπων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 28 κρατών μελών (ΕΕ-28); Όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 1, την περίοδο 2017Q1-2018Q2 ο μέσος ετήσιος ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης στην ΕΕ-28 και την Ευρωζώνη ανήλθε στο 2,3%, δηλαδή κατά 0,7 ποσοστιαίες μονάδες (ΠΜ) υψηλότερος σε σύγκριση με τον αντίστοιχο ρυθμό διεύρυνσης της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας στην Ελλάδα. Στις επί μέρους οικονομίες της ΕΕ-28 τα στοιχεία είχαν ως εξής: Ιρλανδία 7,6% (μέση ετήσια ποσοστιαία μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ), Μάλτα 6,3%, Ρουμανία 5,9%, Πολωνία 4,8%, Σλοβενία 4,6%, Λετονία 4,6%, Εσθονία 4,4%, Ουγγαρία 4,2%, Κύπρος 3,9%, Τσεχία 3,9%, Λιθουανία 3,9%, Σλοβακία 3,6%, Βουλγαρία 3,5%, Αυστρία 3,0%, Ισπανία 3,0%, Λουξεμβούργο 2,9%, Ολλανδία 2,9%, Κροατία 2,8%, Φινλανδία 2,8%, Σουηδία 2,6%, Πορτογαλία 2,5%, Γερμανία 2,1%, Γαλλία 2,0%, Βέλγιο 1,6%, Ελλάδα 1,6%, ΗΒ 1,5%, Δανία 1,5% και Ιταλία 1,4%.

Σχήμα 1: Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ), Μέση Ετήσια Ποσοστιαία Μεταβολή, 1^ο τρίμηνο 2017 – 2^ο τρίμηνο 2018, Μη Εποχικά Διορθωμένα Στοιχεία (YoY%)

Πηγή: (α) Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat), (β) Eurobank Research.

Σε ποιους παράγοντες οφείλονται οι προαναφερθείσες αποκλίσεις ανάμεσα στον μέσο ετήσιο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης της Ελλάδας και των υπόλοιπων οικονομιών της ΕΕ-28; Για να απαντήσουμε σε αυτό το ερώτημα χρησιμοποιούμε ένα πλαίσιο ανάλυσης βάσει του οποίου η ετήσια ποσοστιαία μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ κατατεμνίζεται σε τρεις παράγοντες. Αυτοί έχουν ως ακολούθως: πραγματικό ΑΕΠ ανά ώρα εργασίας (παραγωγικότητα της εργασίας), ώρες εργασίας ανά απασχολούμενο (ένταση χρησιμοποίησης του παραγωγικού συντελεστή της εργασίας) και αριθμός απασχολούμενων. Προσεγγιστικά, το άθροισμα των ρυθμών μεταβολής των παραπάνω τριών μεταβλητών ισούται με τον ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης.

Βάσει του προαναφερθέντος πλαισίου ανάλυσης, η αρνητική απόκλιση ανάμεσα στη μέση ετήσια ποσοστιαία μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ (2017Q1-2018Q2) στην Ελλάδα και την ΕΕ-28 (ή την Ευρωζώνη) οφείλεται κατά κύριο λόγο στον παράγοντα της παραγωγικότητας της εργασίας.

ΠΗΓΗ ΜΗ ΕΥΘΥΝΗΣ

Το παρόν εκδόθηκε από την Τράπεζα Eurobank Ergasias Α.Ε. ("Eurobank") και δεν επιτρέπεται να αναπαραχθεί, κατά οποιονδήποτε τρόπο, από τα πρόσωπα στα οποία αποστέλλεται. Οι πληροφορίες που παρέχονται δεν συνιστούν επενδυτική ή άλλη συμβουλή, δεν αποτελούν προσφορά αγοράς ή πώλησης ούτε πρόσκληση για υποβολή προσφορών αγοράς ή πώλησης ή εν γένει προσφορά ή πρόσκληση για κατάρτιση συναλλαγών επί των χρηματοπιστωτικών μέσων που αναφέρονται. Οι επενδύσεις που αναλύονται μπορεί να είναι ακατάλληλες για επενδυτές με κριτήρια του συγκεκριμένου επενδυτικού στόχους τους, τις ανάγκες τους, την επενδυτική εμπειρία τους και την οικονομική κατάστασή τους. Οι πληροφορίες που περιέχονται προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευθεί από την Eurobank. Οι απόψεις που διατυπώνονται ενδέχεται να μη συμπίπτουν με αυτές οποιουδήποτε μέλους της Eurobank. Καμία δήλωση ή διαβεβαίωση (ρητή ή σιωπηρή) δεν δίδεται όσον αφορά την ακρίβεια, πληρότητα, ορθότητα ή καταλληλότητα των πληροφοριών ή απόψεων, οι οποίες μπορεί να αλλάζουν χωρίς προειδοποίηση. Καμία απολύτως ευθύνη, με οποιονδήποτε τρόπο και αν δημιουργείται, δεν αναλαμβάνεται από την ούτε βαρύνει τη Eurobank ή τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή τα στελέχη της ή τους υπαλλήλους της όσον αφορά το περιεχόμενο του παρόντος. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν δεν καταρτίζονται ή εγκρίνονται από την Eurobank και εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη τους και δε δεσμεύουν ούτε αντιπροσωπεύουν τις απόψεις και τη θέση της Eurobank.

Πίνακας 1: Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ), Μέση Ετήσια Ποσοστιαία Μεταβολή, 1^ο τρίμηνο 2017 – 2^ο τρίμηνο 2018, Μη Εποχικά Διορθωμένα Στοιχεία (YoY%)

1= Πραγματικό ΑΕΠ, 2 = Πραγματικό ΑΕΠ Ανά Ώρα Εργασίας, 3 = Ώρες Εργασίας Ανά Απασχολούμενο και 4 = Απασχολούμενοι

1= 2 + 3 + 4 (προσεγγιστικά) Χώρες της ΕΕ-28	Μέση Ετήσια Ποσοστιαία Μεταβολή, 1 ^ο τρίμηνο 2017 – 2 ^ο τρίμηνο 2018 (YoY%)			
	1	2	3	4
Ιταλία	1,4	0,3	0,2	1,0
Δανία	1,5	0,1	-0,2	1,6
ΗΒ	1,5	1,0	-0,5	1,1
Ελλάδα	1.6	0.2	-0.6	2.0
Βέλγιο*	1,6	-	-	1,4
Γαλλία	2,0	1,2	-0,3	1,1
Γερμανία	2,1	0,7	-0,1	1,4
ΕΕ-15	2.1	0.8	-0.2	1.5
Ευρωζώνη	2.3	0.9	-0.1	1.6
ΕΕ-28	2.3	1.1	-0.3	1.5
Πορτογαλία	2,5	0,1	-0,7	3,1
Σουηδία	2,6	1,1	-0,6	2,2
Φινλανδία	2,8	1,3	-0,2	1,7
Κροατία**	2,8	0,7	-0,5	2,7
Ολλανδία	2,9	1,0	-0,4	2,3
Λουξεμβούργο**	2,9	-0,5	-0,1	3,4
Ισπανία	3,0	1,0	-0,5	2,5
Αυστρία	3,0	1,1	0,0	1,8
Βουλγαρία	3,5	2,0	0,1	1,4
Σλοβακία	3,6	2,9	-1,5	2,2
Λιθουανία	3,9	5,7	-1,6	-0,3
Τσεχία	3,9	2,0	0,2	1,6
Κύπρος**	3,9	0,1	-0,1	4,0
Ουγγαρία	4,2	3,5	-1,4	2,1
Εσθονία	4,4	2,4	-0,4	2,4
Λετονία	4,6	4,2	-0,3	0,6
Σλοβενία	4,6	2,8	-1,2	3,0
Πολωνία	4,8	5,1	-1,4	1,1
Ρουμανία	5,9	4,0	0,2	1,8
Μάλτα	6,3	2,8	-1,9	5,3
Ιρλανδία**	7,6	4,4	0,2	2,9

Πηγή: (α) Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat), (β) Eurobank Research.

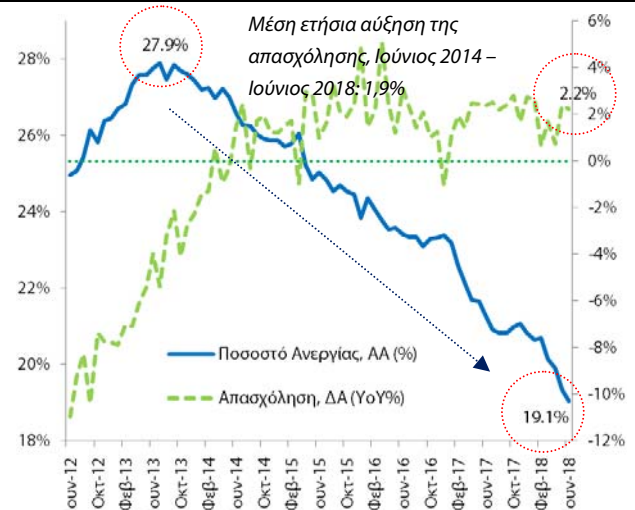
Σημείωση: (α)* για την οικονομία του Βελγίου δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τις μεταβλητές των στηλών 2 και 3, (β)** για τις οικονομίες της Ιρλανδίας, της Κροατίας, της Κύπρου και του Λουξεμβούργου οι σχετικοί υπολογισμοί αφορούν την περίοδο 1^ο τρίμηνο 2017 – 1^ο τρίμηνο 2018 (λόγω μη διαθεσιμότητας των στοιχείων του 2^{ου} τριμήνου 2018).

Όπως παρουσιάζεται στο Σχήμα 1 και στον Πίνακα 1, ο παράγοντας της παραγωγικότητας της εργασίας συνεισέφερε μόλις 0,2 ποσοστιαίες μονάδες (ΠΜ) στον μέσο ετήσιο ρυθμό

μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας την περίοδο 2017Q1-2018Q2 (1,6%). Η συνιστώσα της απασχόλησης απέσπασε τη μερίδα του λέοντος συνεισφέροντας 2,0 ΠΜ, ενώ ο παράγοντας των ωρών εργασίας ανά απασχολούμενο αφαίρεσε -0,6 ΠΜ. Ως εκ τούτου, βάσει του παρόντος πλαισίου ανάλυσης, η ενίσχυση της εγχώριας παραγωγής τελικών αγαθών και υπηρεσιών την περίοδο 2017Q1-2018Q2 προήλθε κυρίως από την ενίσχυση της απασχόλησης με τη συνεισφορά της παραγωγικότητας της εργασίας να είναι οριακά θετική. Από την άλλη πλευρά ο βαθμός έντασης στη χρήση του παραγωγικού συντελεστή της εργασίας (ώρες εργασίας ανά απασχολούμενο) παρουσίασε αρνητική μέση ετήσια ποσοστιαία μεταβολή της τάξης του -0,6% (αξίζει να σημειώσουμε ότι το 2017 η ελληνική οικονομία είχε την 3^η υψηλότερη θέση ανάμεσα στις χώρες του ΟΟΣΑ σε όρους ωρών εργασίας ανά απασχολούμενο)

Την ίδια περίοδο, η μέση ετήσια ποσοστιαία μεταβολή της παραγωγικότητας της εργασίας στην ΕΕ-28 ήταν 1,1%, με τα αντίστοιχα μεγέθη των ωρών εργασίας ανά απασχολούμενο και του αριθμού των εργαζομένων να διαμορφώνονται στο -0,3% και στο 1,5%. Συνεπώς, το γεγονός ότι τα τελευταία 6 τρίμηνα η ελληνική οικονομία έτρεξε με βραδύτερο ρυθμό σε σύγκριση με την ΕΕ-28 οφείλεται στην ισχυρή επίδοση που κατέγραψε σε όρους ενίσχυσης της παραγωγικότητας της εργασίας.

Σχήμα 2: Ποσοστό Ανεργίας και Απασχόληση (% και ετήσια ποσοστιαία μεταβολή, YoY%)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research.

Βάσει των προαναφερθέντων στοιχείων καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η ενίσχυση του ρυθμού μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας συνδέεται με την αλλαγή ταχύτητας σε όρους αύξησης της παραγωγικότητας της εργασίας. Όπως παρουσιάζεται στο Σχήμα 2, τα τελευταία 4 χρόνια (Ιούνιος 2014 – Ιούνιος 2018) η μέση ετήσια αύξησης της απασχόλησης διαμορφώθηκε στο 1,9% με το ποσοστό ανεργίας να συρρικνώνεται στο 19,1% (Ιούνιος 2018 - τελευταία διαθέσιμη παρατήρηση βάσει της μηνιαίας έρευνας εργατικού δυναμικού) από το ιστορικό υψηλό του 27,9% τον Ιούλιο 2013 (συνολική πτώση της τάξης των 8,8 ποσοστιαίων μονάδων). Ωστόσο, λόγω της ισχυρής επίδοσης της ελληνικής οικονομίας σε όρους

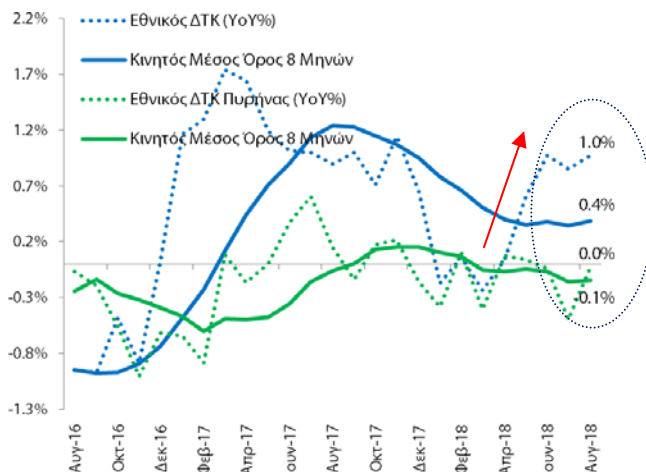
αποτελεσματικής χρήσης του παραγωγικού συντελεστή της εργασίας, η προαναφερθείσα θετική εξέλιξη δεν οδήγησε σε σχετικά υψηλούς ρυθμούς οικονομικής μεγέθυνσης. Όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 1, την περίοδο 2017Q1-2018Q2 η ελληνική οικονομία είχε τη 14^η καλύτερη επίδοση ανάμεσα στις χώρες της ΕΕ-28 (ή την 6^η καλύτερη ανάμεσα στα κράτη μέλη της ΕΕ-15) σε όρους ενίσχυσης της απασχόλησης. Σε όρους αύξησης της παραγωγικότητας της εργασίας είχε την 23^η καλύτερη επίδοση και ως εκ τούτου ο μέσος ετήσιος ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης στην Ελλάδα ήταν ο 4^{ος} χαμηλότερος ανάμεσα στις χώρες της ΕΕ-28.

Εν κατακλείδι, η πορεία των επενδύσεων και των μεταρρυθμίσεων, η εφαρμογή πολιτικών για την αποδέσμευση των υπαρχόντων πόρων από μη παραγωγικές χρήσεις και τη δημιουργία κινήτρων για τη συσσώρευση νέων, δηλαδή όλοι αυτοί οι παράγοντες που επηρεάζουν την παραγωγικότητα της εργασίας (π.χ. αύξηση του κατά κεφαλήν φυσικού κεφαλαίου μέσω της ανόδου των επενδύσεων, ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου μέσω της δημιουργίας κινήτρων για επιστροφή των νέων επιστημόνων που μετανάστευσαν στο εξωτερικό και ανάπτυξη και υιοθέτηση νέων τεχνολογιών μέσω της ενίσχυσης της εισροής άμεσων ξένων επενδύσεων) θα κρίνουν σε μεγάλο βαθμό το μέγεθος της αναπτυξιακής δυναμικής που αναμένεται να ακολουθήσει η ελληνική οικονομία στο μέλλον.

Οριακή αύξηση του πληθωρισμού τον Αύγουστο 2018 στο 1,0%. Το αντίστοιχο μέγεθος βάσει του πυρήνα του εθνικού ΔΤΚ διαμορφώθηκε στο 0,0%.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), ο πληθωρισμός στην Ελλάδα (βάσει του εθνικού ΔΤΚ) τον Αύγουστο 2018 σημείωσε οριακή αύξηση στο 1,0% από 0,9% τον Ιούλιο 2018 και 0,9% τον Αύγουστο 2017. Για το 8μηνο Ιανουαρίου – Αυγούστου 2018, η μέση ετήσια ποσοστιαία μεταβολή του εθνικού ΔΤΚ διαμορφώθηκε στο 0,4% από 1,2% το αντίστοιχο χρονικό διάστημα πέρυσι. Η εν λόγω πτώση αντικατοπτρίζει κυρίως τη μείωση της θετικής επίδρασης στον πληθωρισμό από την αύξηση των έμμεσων φόρων το 2017.

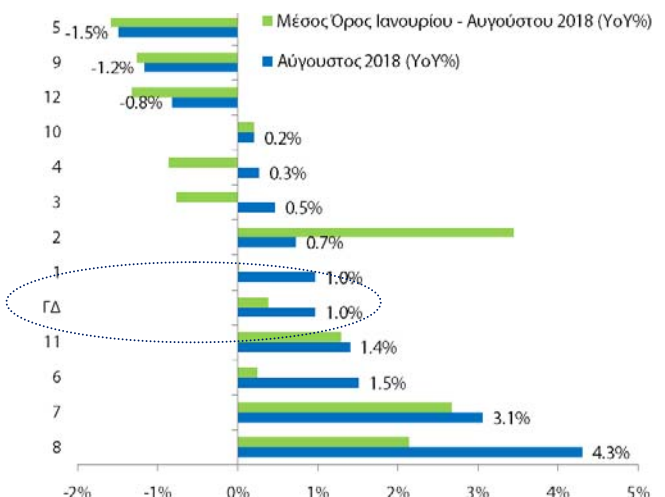
Σχήμα 3: Εθνικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ετήσια % μεταβολή, YoY%)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research.

Ωστόσο, όπως παρουσιάζεται στο Σχήμα 3, από τον Μάιο 2018 ο πληθωρισμός στην Ελλάδα παρουσιάζει ενίσχυση (π.χ. από 0,0% τον Απρίλιο 2018 στο 1,0% τον Αύγουστο 2018) γεγονός το οποίο εξηγείται από την αύξηση των διεθνών τιμών του πετρελαίου. Για παράδειγμα ο πυρήνας πληθωρισμού από 0,1% τον Απρίλιο 2018 μειώθηκε οριακά στο 0,0% τον Αύγουστο 2018.

Σχήμα 4: Εθνικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή, Ομάδες Αγαθών και Υπηρεσιών (ετήσια % μεταβολή, YoY%)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) **1** Διατροφή και Μη Αλκοολούχα Ποτά, **2** Αλκοολούχα Ποτά και Καπνός, **3** Ενδυση και Υπόδηση, **4** Στέγαση, **5** Διαρκή Αγαθά, Είδη Νοικοκυριού και Υπηρεσίες, **6** Υγεία, **7** Μεταφορές, **8** Επικοινωνίες, **9** Αναψυχή, Πολιτιστικές Δραστηριότητες, **10** Εκπαίδευση, **11** Ξενοδοχεία, Καφέ, Εστιατόρια, **12** Άλλα Αγαθά και Υπηρεσίες και **ΓΔ** Γενικός Δείκτης

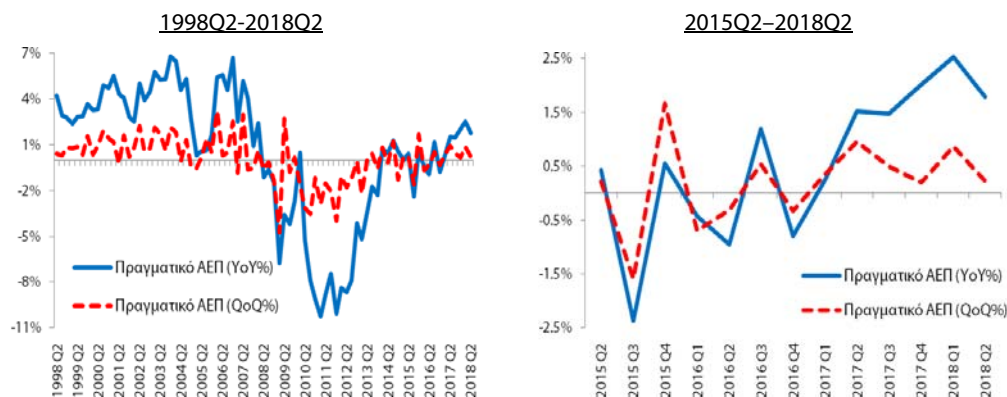
Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας**Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)**

Το 2^ο τρίμηνο (2018) η ετήσια % μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ ήταν **+1,8%** (+2,5% (2018Q1) και +1,5% (2017Q2)). Η αντίστοιχη τριμηνιαία % μεταβολή ήταν **+0,2%** (+0,9% (2018Q1) και +0,9% (2017Q2)).

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
Πραγματικό ΑΕΠ (YoY%)

Περίοδος: 1996Q1–2018Q2
 Στοιχεία: τριμηνιαία
 Μέσος Όρος: +0,9%
 Διάμεσος: +2,1%
 Μέγιστο: +6,8% (2003Q4)
 Ελάχιστο: -10,3% (2011Q1)

Δημοσίευση: 3/9/2018
 (προσωρινά στοιχεία)
 Επομ. δημ.: 4/12/2018
 (προσωρινά στοιχεία)

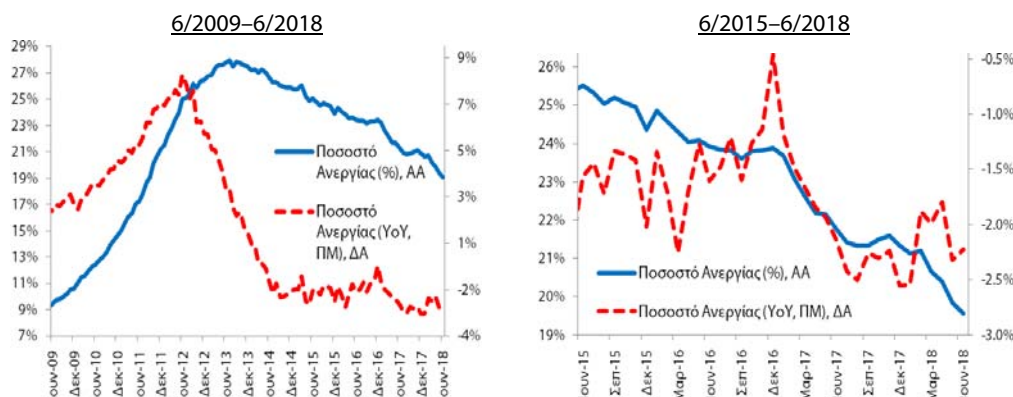
Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Τον Ιούνιο (2018) το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο **19,1%** (19,3% (5/2018) και 21,3% (6/2017)) και η αντίστοιχη ετήσια μεταβολή ήταν **-2,2 ΠΜ** (-2,3 ΠΜ (5/2018) και -2,1 ΠΜ (6/2017)). Ο αριθμός των απασχολούμενων ανήλθε στα **3.863,3 χιλ** άτομα (3.845,7 χιλ (5/2018) και 3.779,5 χιλ (6/2017)) και των ανέργων στα **909,3 χιλ** άτομα (921,0 χιλ (5/2018) και 1.021,7 χιλ (6/2017)).

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
Ποσοστό Ανεργίας (%)

Περίοδος: 1/2004-6/2018
 Στοιχεία: μηνιαία
 Μέσος Όρος: 16,9%
 Διάμεσος: 16,2%
 Μέγιστο: 27,9% (7/2013)
 Ελάχιστο: 7,3% (5/2008)

ΑΑ = αριστερός άξονας
 ΔΑ = δεξιός άξονας
 ΠΜ = ποσοστ. μονάδ.
 Δημοσίευση: 6/9/2018
 Επομ. δημ.: 11/10/2018

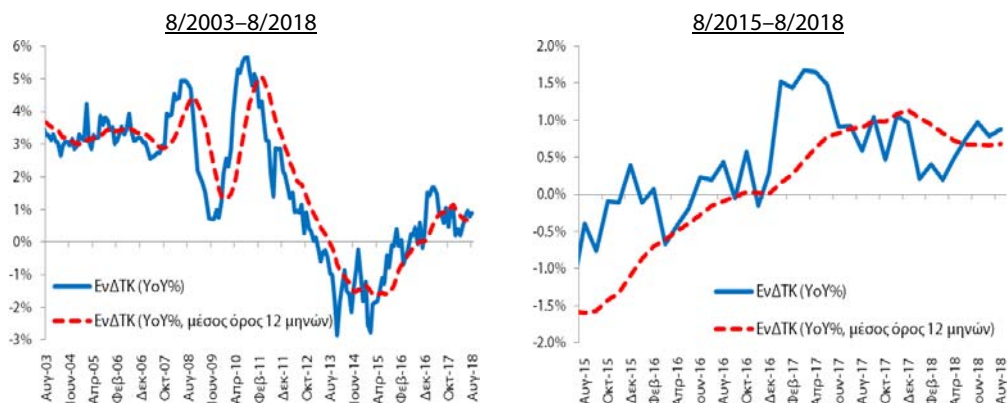
Εναρμονισμένοι ΔΤΚ και Εθνικός ΔΤΚ

Τον Αύγουστο (2018) η ετήσια % μεταβολή του **ΕνΔΤΚ** ήταν **+0,9%** (+0,8% (7/2018) και +0,6% (8/2017)) και η αντίστοιχη μέση ετήσια μεταβολή (12 μηνών) ήταν **+0,7%** (+0,7% (7/2018) και +0,9% (8/2017)). Για τον ίδιο μήνα η ετήσια % μεταβολή του **Εθνικού ΔΤΚ** ήταν **1,0%** (0,9% (7/2018) και +0,9% (8/2017)) και η αντίστοιχη μέση ετήσια μεταβολή ήταν **+0,6%** (+0,5% (7/2018) και 0,6% (8/2017)).

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
ΕνΔΤΚ (YoY%)

Περίοδος: 1/1997-8/2018
 Στοιχεία: μηνιαία
 Μέσος Όρος: +2,4%
 Διάμεσος: +2,9%
 Μέγιστο: +6,6% (1/1997)
 Ελάχιστο: -2,9% (11/2013)

Δημοσίευση: 10/9/2018
 Επομ. δημ.: 10/10/2018

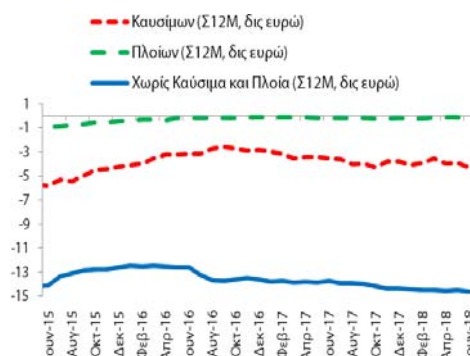
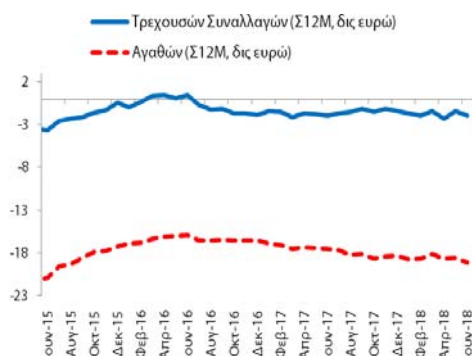
Πίνακας Α2: Εξωτερικός Τομέας (άθροισμα περιόδου 12 μηνών: Σ12Μ)

Συγκεντρωτικά Ισοζύγια (6/2015 - 6/2018)

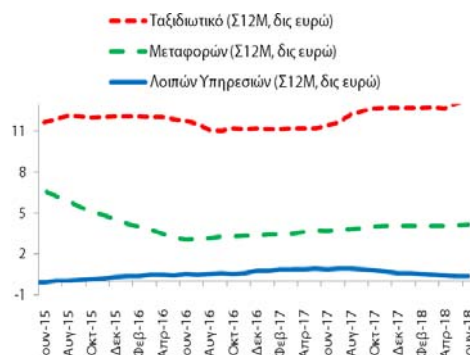
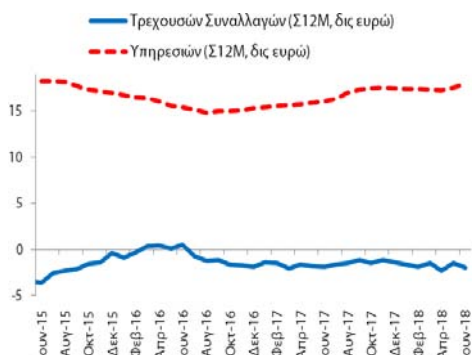
Επί Μέρους Ισοζύγια (6/2015 - 6/2018)

Δημοσίευση: 20/8/2018

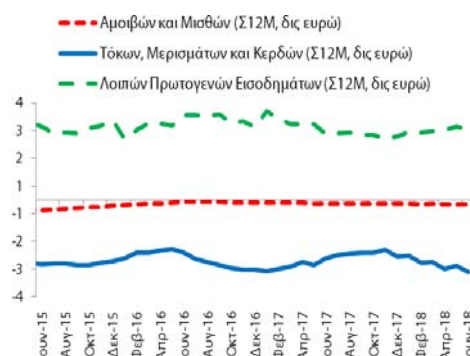
Αγαθών (καυσίμων, πλοίων, χωρίς καύσιμα και πλοία)

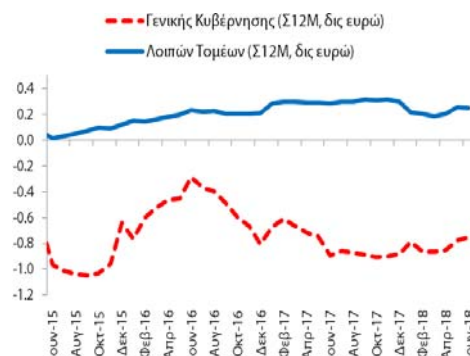
Υπηρεσιών (ταξιδιωτικό, μεταφορών και λοιπών υπηρεσιών)

Πρωτογενών Εισοδημάτων (αμοιβ. & μισθ., τόκων, μερισμ. & κερδ. και λοιπ. πρωτογ. εισοδ.)

Δευτερογενών Εισοδημάτων (γενικής κυβέρνησης και λοιπών τομέων)

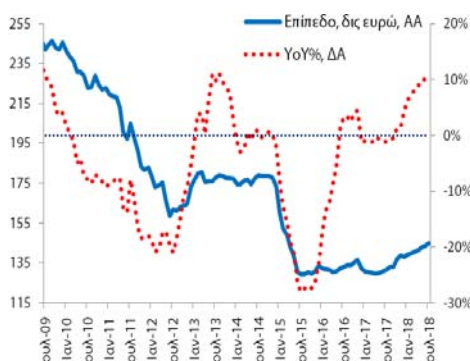
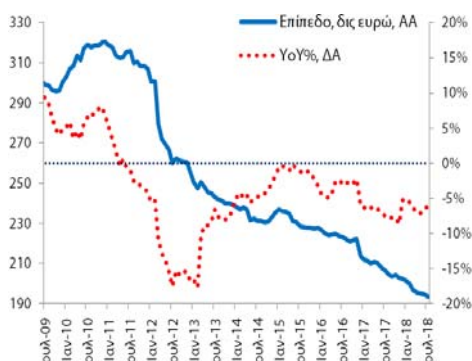
- Το 12μηνο **Ιουλίου 2017 - Ιουνίου 2018** το ισοζύγιο **τρεχουσών συναλλαγών** διαμορφώθηκε στα **-2,0 δις ευρώ** (6/2017-5/2018: -1,4 δις ευρώ και 7/2016-6/2017: -1,9 δις ευρώ).
- Το 12μηνο **Ιουλίου 2017 - Ιουνίου 2018** το ισοζύγιο **αγαθών** διαμορφώθηκε στα **-19,1 δις ευρώ** (6/2017-5/2018: -18,6 δις ευρώ και 7/2016-6/2017: -17,5 δις ευρώ).
- Το 12μηνο **Ιουλίου 2017 - Ιουνίου 2018** το ισοζύγιο **υπηρεσιών** διαμορφώθηκε στα **+17,8 δις ευρώ** (6/2017-5/2018: +17,5 δις ευρώ και 7/2016-6/2017: +16,0 δις ευρώ).
- Το 12μηνο **Ιουλίου 2017 - Ιουνίου 2018** το **ταξιδιωτικό** ισοζύγιο διαμορφώθηκε στα **+13,3 δις ευρώ** (6/2017-5/2018: +13,0 δις ευρώ και 7/2016-6/2017: +11,4 δις ευρώ).
- Το 12μηνο **Ιουλίου 2017 - Ιουνίου 2018** το ισοζύγιο **πρωτογενών εισοδημάτων** διαμορφώθηκε στα **-0,2 δις ευρώ** (6/2017-5/2018: +0,1 δις ευρώ και 7/2016-6/2017: +0,1 δις ευρώ).
- Το 12μηνο **Ιουλίου 2017 - Ιουνίου 2018** το ισοζύγιο **τόκων, μερισμάτων και κερδών** διαμορφώθηκε στα **-2,6 δις ευρώ** (6/2017-5/2018: -2,4 δις ευρώ και 7/2016-6/2017: -2,1 δις ευρώ).
- Το 12μηνο **Ιουλίου 2017 - Ιουνίου 2018** το ισοζύγιο **δευτερογενών εισοδημάτων** διαμορφώθηκε στα **-0,5 δις ευρώ** (6/2017-5/2018: -0,5 δις ευρώ και 7/2016-6/2017: -0,6 δις ευρώ).
- Το 12μηνο **Ιουλίου 2017 - Ιουνίου 2018** το ισοζύγιο **γενικής κυβέρνησης** διαμορφώθηκε στα **-0,8 δις ευρώ** (6/2017-5/2018: -0,8 δις ευρώ και 7/2016-6/2017: -0,9 δις ευρώ).

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

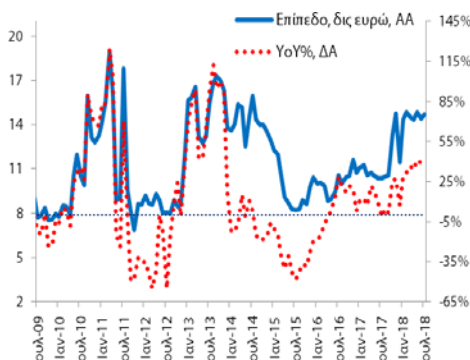
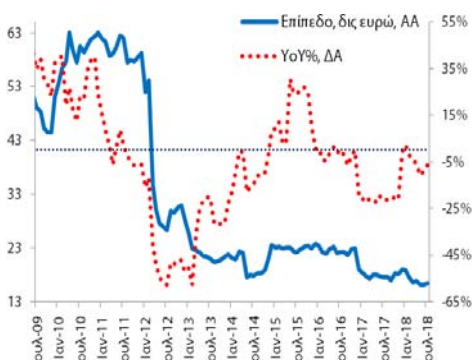
Επόμενη δημοσίευση: 20/9/2018

Πίνακας Α3: Χρηματοδότηση και Καταθέσεις στην Ελληνική Οικονομία (εγχώρια NXI εκτός της ΤτΕ)**Χρηματοδότηση (κάτοικοι εσωτερικού)****Καταθέσεις (κάτοικοι εσωτερικού)**

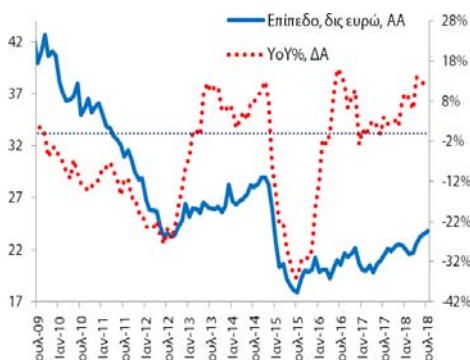
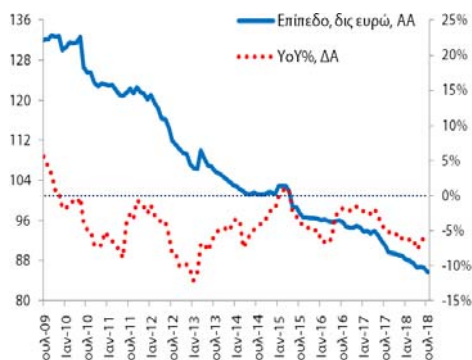
Δημοσίευση: 28/8/2018

Γενικό Σύνολο (υπόλοιπα)

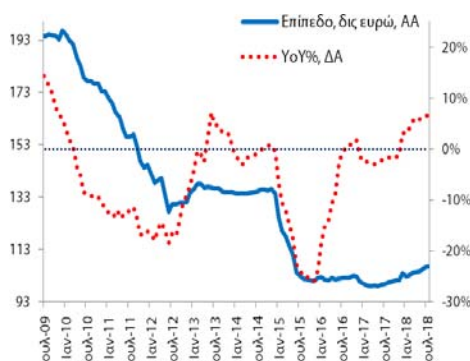
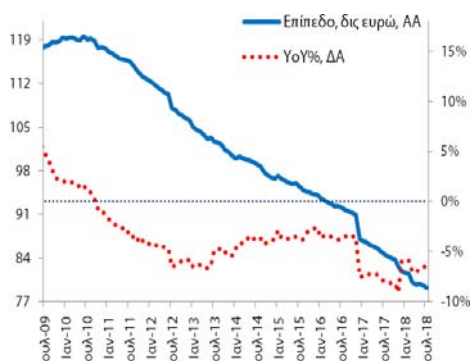
Τον **Ιούλιο** (2018) το **γενικό σύνολο** της **χρηματοδότησης** (κάτοικοι εσωτερικού) διαμορφώθηκε στα **€193,6 δις** (6/2018: €194,7 δις και 7/2017: €206,4 δις). Το αντίστοιχο μέγεθος για τις **καταθέσεις** ήταν **€144,9 δις** (6/2018: €143,8 δις και 7/2017: €131,6 δις).

Γενική Κυβέρνηση (υπόλοιπα)

Τον **Ιούλιο** (2018) η **χρηματοδότηση** της **γενικής κυβέρνησης** διαμορφώθηκε στα **€16,5 δις** (6/2018: €16,2 δις και 7/2017: €17,6 δις). Το αντίστοιχο μέγεθος για τις **καταθέσεις** ήταν **€14,7 δις** (6/2018: €14,4 δις και 7/2017: €10,4 δις).

Ιδιωτικές Επιχειρήσεις (υπόλοιπα)

Τον **Ιούλιο** (2018) η **χρηματοδότηση** των **ιδιωτικών επιχειρήσεων** διαμορφώθηκε στα **€85,7 δις** (6/2018: €86,6 δις και 7/2017: €91,0 δις). Το αντίστοιχο μέγεθος για τις **καταθέσεις** ήταν **€23,8 δις** (6/2018: €23,5 δις και 7/2017: €21,4 δις).

Νοικοκυριά (υπόλοιπα)

Τον **Ιούλιο** (2018) η **χρηματοδότηση** των **νοικοκυριών** διαμορφώθηκε στα **€79,2 δις** (6/2018: €79,6 δις και 7/2017: €84,7 δις). Το αντίστοιχο μέγεθος για τις **καταθέσεις** ήταν **€106,4 δις** (6/2018: €105,9 δις και 7/2017: €99,8 δις).

Σημείωση: από τον Δεκέμβριο 2016 το ταμείο παρακαταθηκών και δανείων δεν λογίζεται ως NXI και οι καταθέσεις του ΤΕΚΕ μεταφέρονται στη Γεν. Κυβερν.

Επόμενη Δημοσίευση: 27/9/2018

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

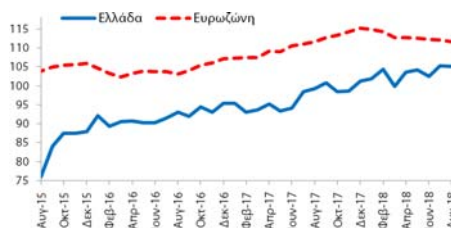
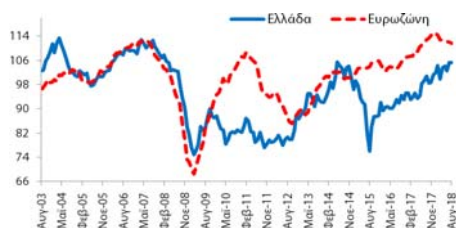
Πίνακας Α4: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος - Εμπιστοσύνης, Ελλάδα και Ευρωζώνη

Συνολική Περίοδος: 8/2003-8/2018

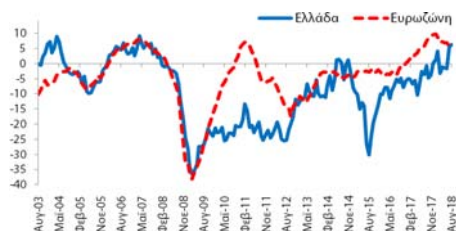
Υποπερίοδος: 8/2015-8/2018

Δημοσίευση: 30/8/2018

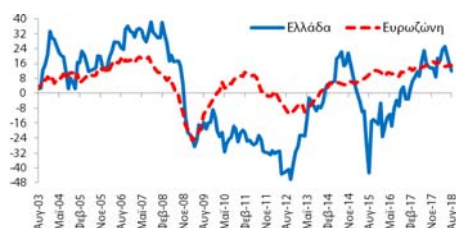
Οικονομικό Κλίμα – Συγκεντρωτικός Δείκτης Εμπιστοσύνης

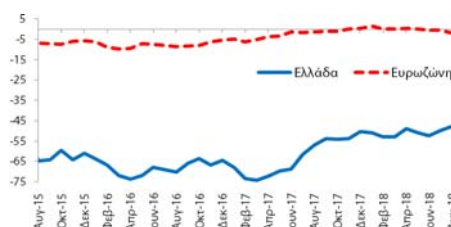
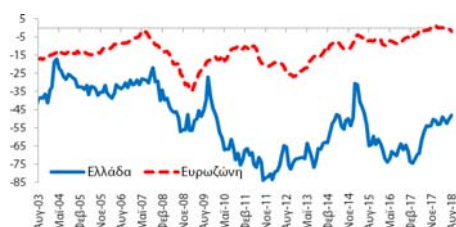
Βιομηχανία (Στάθμιση: 40%)

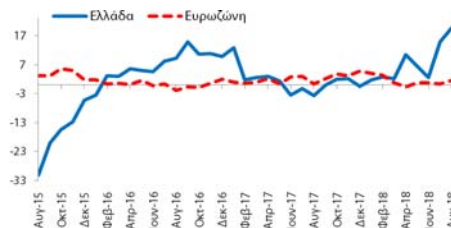
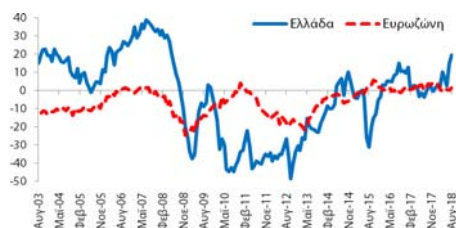
Υπηρεσίες (Στάθμιση: 30%)

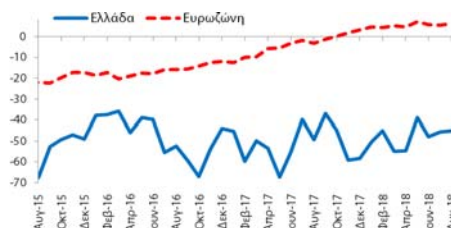
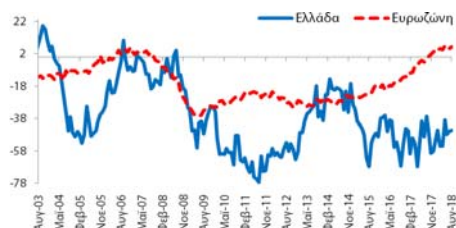
Καταναλωτές (Στάθμιση: 20%)

Λιανικό Εμπόριο (Στάθμιση: 5%)

Κατασκευές (Στάθμιση: 5%)

Τον **Αύγουστο** (2018) ο δείκτης **οικονομικού κλίματος** (105,3 μονάδες δείκτη (ΜΔ)) **επιδεινώθηκε** κατά -0,1 ΜΔ σε σχέση με τον **Ιούλιο** (2018) και **βελτιώθηκε** κατά +6,0 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Αύγουστο** (2018) ο δείκτης εμπιστοσύνης στη **βιομηχανία** (6,3 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +0,9 ΜΔ σε σχέση με τον **Ιούλιο** (2018) και **βελτιώθηκε** κατά +10,0 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Αύγουστο** (2018) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **υπηρεσίες** (11,9 ΜΔ) **επιδεινώθηκε** κατά -4,0 ΜΔ σε σχέση με τον **Ιούλιο** (2018) και **επιδεινώθηκε** κατά -11,0 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Αύγουστο** (2018) ο δείκτης εμπιστοσύνης **καταναλωτή** (-47,8 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +2,1 ΜΔ σε σχέση με τον **Ιούλιο** (2018) και **βελτιώθηκε** κατά +9,2 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Αύγουστο** (2018) ο δείκτης εμπιστοσύνης στο **λιανικό εμπόριο** (19,7 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +4,8 ΜΔ σε σχέση με τον **Ιούλιο** (2018) και **βελτιώθηκε** κατά +23,3 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Αύγουστο** (2018) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **κατασκευές** (-45,1 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +0,7 ΜΔ σε σχέση με τον **Ιούλιο** (2018) και **βελτιώθηκε** κατά +4,1 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Πηγή: (1) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (2) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (3) Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), (4) Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat), (5) Υπουργείο Οικονομικών (ΥΠΟΙΚ), (6) Markit, (7) Thomson Reuters και (8) Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Ερευνάς Διεθνών Κεφαλαιαγορών Eurobank.

Σημείωση: (1) ως γ, α και π ορίζουμε τα ετήσια, τριμηνιαία και μηνιαία στοιχεία αντίστοιχα, (2) ως Δ(λογ%) ορίζουμε την ετήσια ποσοστιαία μεταβολή, (5) Δ(αροα%) ορίζουμε την τριμηνιαία ποσοστιαία μεταβολή, ως Σ12π ορίζουμε το άθροισμα 12 μηνών και ως ΜΑ ορίζουμε τις μονάδες δείκτη, (3) ως Π ορίζουμε το πραγματοποιηθέν και ως Σ το στόχο, (4) στα πεδία δημοσιονομικά στοιχεία (γενική κυβέρνηση) η μεταβολή του πρωτογενούς ισολογίου της γενικής κυβέρνησης διαφέρει από το αντίστοιχο μέγεθος του ελληνικού προγράμματος οικονομικής προσαρμογής, (5) στα πεδία κύκλιση (εκτέλεση κρατικού προϋπολογισμού) και επίδοια αναφορές Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, τα στοιχεία παρελθόντων ετών αναφέρονται στη μεν πρώτη περίπτωση στην εκτέλεση του προϋπολογισμού κατά τους προηγούμενους μήνες, στη δε δεύτερη στα παρελθόντες ημερομηνίες κατά τις οποίες υπήρξε μεταβολή στα εν λόγω επιτόκια.

Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών

Δρ. Τάσος Αναστασάτος: Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank
tanastasatos@eurobank.gr, +30 210 33 71 178

Ομάδα Ανάλυσης & Έρευνας

Μαρία Γιαννίση: Administrator
magiannisi@eurobank.gr +30 210 33 71 242

Ιωάννης Γκιώνης: Ανώτερος Οικονομολόγος
igkionis@eurobank.gr +30 210 33 71 225

Δρ. Στυλιανός Γώγος: Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr +30 210 33 71 226

Άννα Δημητριάδου: Οικονομική Αναλύτρια
andimitriadou@eurobank.gr, +30 210 3718 793

Όλγα Κοσμά: Ερευνήτρια Οικονομολόγος
okosma@eurobank.gr +30 210 33 71 227

Παρασκευή Πετροπούλου: Ανώτερη Οικονομολόγος
ppetroπουλου@eurobank.gr, +30 210 37 18 991

Δρ. Θεόδωρος Σταματίου: Ανώτερος Οικονομολόγος
tstamatiou@eurobank.gr, +30 210 3371228

Ευαγγελία Τσιαμπάου: Οικονομική Αναλύτρια
etsiampaou@eurobank.gr, +30 210 3371207

Eurobank Ergasias S.A, 8 Othonos Str, 105 57 Athens, tel: +30 210 33 37 000, fax: +30 210 33 37 190, email: Research@eurobank.gr

Eurobank Οικονομικές Μελέτες

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στο <https://www.eurobank.gr/en/group/economic-research>

- **7 Ημέρες Οικονομία:** Εβδομαδιαία επισκόπηση οικονομικών εξελίξεων της Ελλάδας
- **Greece Macro Monitor - Focus Notes:** Περιοδική έκδοση για τις τελευταίες οικονομικές εξελίξεις της αγοράς της Ελλάδας
- **Economy & Markets:** Ερευνά θέματα της ελληνικής και τη διεθνούς οικονομίας
- **Regional Economics & Market Strategy Monthly:** Μηνιαία έκδοση για την οικονομία και τις εξελίξεις της αγοράς ανά περιοχή
- **Emerging Markets Special Focus Reports:** Περιοδική έκδοση για τις τελευταίες οικονομικές εξελίξεις στις αναδυόμενες αγορές
- **Daily Overview of Global markets & the SEE Region:** Ημερήσια επισκόπηση με τις βασικές μακροοικονομικές εξελίξεις στην αγορά της Ελλάδας και τις παγκόσμιες αγορές
- **Global Macro Themes & Market Implications for the EA Periphery and the CESEE:** Μηνιαία ανασκόπηση της διεθνούς οικονομίας και των χρηματοπιστωτικών αγορών
- **Global Markets Special Focus Reports:** Αναλύει ειδικά θέματα επικαιρότητας στην παγκόσμια οικονομία και τις αγορές

Subscribe electronically at <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analuseis>

Follow us on twitter: https://twitter.com/Eurobank_Group

